

Sygn. akt **II AKa 194/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Janusz Jaromin (spr.)
Sędziowie:	SA Bogumiła Metecka-Draus SO del. do SA Małgorzata Puczko
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jorella Atraszkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Apelacyjnej Janiny Rzepińskiej

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. sprawy

P. B.

O wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 2 września 2013 r., sygn. akt III K 92/13

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. C. kwotę 147,60 (stu czterdziestu siedmiu i 60/100) złotych z VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II AKa 194/13

UZASADNIENIE

P. B. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie XIV K 2621/05 za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 12 września 2005 r., którym orzeczono karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie VI K 451/06, za :

1) ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. wyczerpujący znamiona art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 22 sierpnia 2005 r. do 9 stycznia 2006 r., za który wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności,

2) czyn z art. 276 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 27 grudnia 2005 r. do dnia 9 stycznia 2006 r., za który wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

i wymierzono karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyroki orzeczone w sprawach XIV K 2621/05 oraz VI K 451/06 objęto następnie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie VI K 99/07, którym wymierzono karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

3. Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie VI K 1149/09, za czyn z art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 16 marca 2009 r., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie V K 530/11, za czyn z art. 242 § 1 k.k., popełniony w dniu 14 marca 2011 r., za który wymierzono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

5. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 17 lutego 2012 r. w sprawie III K 94/10, za czyny:

1) z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 6 lutego 2009 r., za który wymierzono karę 4 lat pozbawienia wolności,

2) z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 24 lutego 2009 r., za który wymierzono karę 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności,

3) z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 1 marca 2009 r., za który wymierzono karę 4 lat pozbawienia wolności,

4) z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 14 lutego 2009 r., za który wymierzono karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

5) ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. wyczerpujący znamiona ustawowe art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od dnia 13 lutego 2009 r. do 24 lutego 2009 r., za który wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności,

6) ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. wyczerpujący znamiona ustawowe art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 27 stycznia 2009 r. do 13 marca 2009 r., za który wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności,

7) z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 3 lipca 2009 r., za który wymierzono karę 3 lat pozbawienia wolności,

8) z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 23 czerwca 2009 r., za który wymierzono karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

i wymierzono karę łączną 7 lat pozbawienia wolności.

6. Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 16.04.2013r w sprawie IV K 44/ 11, za czyny :

1) z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 11 marca 2009 r., za który wymierzono karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

2) z art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 24/25 stycznia 2009 r., za który wymierzono karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

3) z art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 22/23 czerwca 2009 r., za który wymierzono karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

4) ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. wyczerpujący znamiona ustawowe art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 16 marca 2005 r. do 28 grudnia 2005 r., za który wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności

i wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Szczecinie III Wydział Karny wyrokiem łącznym z dnia 2 września 2013 r.:

1. na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. stwierdził, iż kary łączne orzeczone wobec P. B. wyrokami opisanymi w punktach II, V i VI części wstępnej wyroku oraz wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 28.03.2007 r. w sprawie VI K 99/ 07 utraciły moc.

2. na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach I, II ppkt 1 i 2 i VI ppkt 4 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności,

3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach III, V ppkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 oraz VI ppkt 1, 2 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną siedmiu lat pozbawienia wolności,

4. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego P. B. za czyny opisane w punktach IV, V ppkt 7, 8 oraz VI ppkt 3 części wstępnej wyroku i wymierzył mu karę łączną trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

5. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 2 części rozstrzygającej wyroku okresy rzeczywistego pozbawienia skazanego wolności w sprawach, tj. w dniu 12 września 2005 r. oraz okres odbytej kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym VI K 99/ 07, tj. od dnia 24 stycznia 2006 r. do dnia 23 listopada 2008 r., uznając karę łączną orzeczoną w pkt 2 części rozstrzygającej wyroku za wykonaną w całości.

6. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, że wyroki wymienione w części wstępnej podlegają odrębnemu wykonaniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym.

7. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. przyznał adwokat M. C. od Skarbu Państwa kwotę stu czterdziestu siedmiu złotych i sześćdziesięciu groszy, w tym 23% VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez obrońcę z urzędu.

8. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej kary orzeczonej w punktach 2, 3, 4 wywiódł obrońca skazanego, zarzucając rażąco niewspółmierność orzeczonych kar łącznych poprzez:

a. przyjęcie, że co do połączonych na podstawie art. 91 § 1 k.k. kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach I, II ppkt 1 i 2 oraz VI ppkt 4 części wstępnej wyroku należy zastosować metodę asperacji, mając na względzie bliskość czasową czynów, podobny charakter, dobrą opinię o skazanym, ilość czynów za które wymierzono kary jednostkowe, w konsekwencji czego wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy powyższe okoliczności wskazują, że wobec skazanego powinno się wymierzyć karę łączną w dolnej granicy, tj. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

b. przyjęcie, że co do połączonych na podstawie art. 91 § 1 k.k. kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach III, V ppkt 1 – 6 oraz VI ppkt 1, 2 części wstępnej wyroku należy zastosować metodę asperacji, mając na względzie bliskość czasową czynów, podobny charakter, dobrą opinię o skazanym, wskazującą na postępy resocjalizacyjne, ilość czynów za które wymierzono kary jednostkowe oraz tych które wchodziły w ciągi przestępstw (która była większa niż w przypadku pierwszej z orzekanych kar łącznych), w konsekwencji czego wymierzono skazanemu karę łączną 7 lat pozbawienia wolności, podczas gdy powyższe okoliczności wskazują, że wobec skazanego powinno się wymierzyć karę łączną w dolnej granicy, tj. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;

c. przyjęcie, że co do połączonych na podstawie art. 91 § 1 k.k. kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach IV, V ppkt 7,8 oraz VI ppkt 3 części wstępnej wyroku należy zastosować metodę asperacji, mając na względzie bliskość czasową czynów, podobny charakter, dobrą opinię o skazanym, wskazującą na postępy resocjalizacyjne, ilość czynów za które wymierzono kary jednostkowe, w konsekwencji czego wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy powyższe okoliczności wskazują, że wobec skazanego powinno się wymierzyć karę łączną w dolnej granicy, tj. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

d. pominięciu przy wymierzeniu kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności oraz 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności postawy reprezentowanej przez skazanego w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie III Wydziałem Karnym za sygn. akt III K 94/10 z dnia 17 lutego 2013 r. (punkt V. części wstępnej wyroku), w którym to przyznał się do zarzucanych czynów, współpracował z organami ścigania, ujawnił istotne okoliczności dla sprawy, w tym osoby sprawców, a jego wyjaśnienia pozostawały w korelacji z wyjaśnieniami pozostałych oskarżonych, jak również z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Powołując powyższe podstawy apelacji obrońca skazanego postulował zmianę:

a. punktu 2 skarżonego wyroku łącznego poprzez wymierzenie co do połączonych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach I, II ppkt 1 i 2 i VI ppkt 4 części wstępnej wyroku – kary łącznej dwóch lat pozbawienia wolności;

b. punktu 3 skarżonego wyroku łącznego poprzez wymierzenie co do połączonych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach III, V ppkt 1-6 i VI ppkt 1, 2 części wstępnej wyroku – kary łącznej czterech lat pozbawienia wolności;

c. punktu 4 skarżonego wyroku łącznego poprzez wymierzenie co do połączonych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach IV, V ppkt 7 i 8 i VI ppkt 3 części wstępnej wyroku – kary łącznej trzech lat pozbawienia wolności;

ewentualnie w razie przyjęcia przez Sąd, że brak jest przy wymiarze kary łącznej podstaw do zastosowania metody pełnej absorpcji, na zasadzie asperacji o zmianę:

d. punktu 3 skarżonego wyroku łącznego poprzez wymierzenie co do połączonych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego P. B. za czyny i ciągi przestępstw opisane w punktach III, V ppkt 1-6 i VI ppkt 1, 2 części wstępnej wyroku – kary łącznej czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto, obrońca skazanego oświadczając, że koszty udzielonej skazanemu z urzędu pomocy prawnej przed Sądem II instancji nie zostały uiszczone w żadnej części, wniosła o zasądzenie tych kosztów według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy skazanego P. B. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że kary wymierzone za poszczególne przestępstwa zawarte w wyrokach opisanych w części wstępnej zaskarżonego orzeczenia kwalifikują się do połączenia w wyroku łącznym. Ustaleń z tym związanych oraz samego rozstrzygnięcia w tym zakresie skarżący zresztą nie podważał. Także i Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do ich kwestionowania.

Główną linią rozważań w sprawie była natomiast kwestia wymiaru poszczególnych kar łącznych analizowana przez pryzmat postawionego w apelacji zarzutu ich rażącej niewspółmierności, tj. orzeczenia kar pozbawienia wolności w nadmiernej wysokości, nieadekwatnej w stosunku do związku podmiotowo-przedmiotowego pomiędzy czynami oraz do okoliczności, które dotyczą osoby skazanego, w tym z okresu odbywania przezeń kary pozbawienia wolności oraz postawy w toku postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Szczecinie za sygn. akt III K 94/10. Pisemne motywy skarżonego rozstrzygnięcia ujawniają jednak, że wyjaśnieniu i ocenie tych właśnie zagadnień Sąd Okręgowy poświęcił należytą uwagę, a wnioski jakie w tej mierze sformułował, odnosząc się także do ustaleń eksponowanych w apelacji, są bezbłędne i jako takie nie mogą być skutecznie kwestionowane. W szczególności nie czyni tego skarżący w apelacji.

W odniesieniu do wywodów apelacji zasadnym jest wyjściowo zauważyć, że zgodnie z art. 86 § 1 k.k. mającym podstawowe znaczenie dla wymiaru kary łącznej, dolną granicę tej kary wyznacza zawsze najwyższa z kar wymierzonych za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw a górną granicę tworzą dwa kryteria: suma kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa oraz wskazany wyraźnie w ustawie maksymalny wymiar kar poszczególnego rodzaju. Jakkolwiek wynika z tego, że przy wymiarze kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej kumulacji, jak i pełnej absorpcji to jednak należy pamiętać, że są to rozstrzygnięcia skrajne, które znajdują zastosowanie w zupełnie wyjątkowych, nietypowych sytuacjach. Całkowitą absorpcję można zastosować wówczas gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystraszającą oceną zachowania się sprawcy – co in concreto nie ma miejsca. Z reguły bowiem już popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy pełnej absorpcji. Znamienna dla oceny intensywności wspomnianego wyżej związku pozostaje przy tym ocena wielości czynów przestępczych, rodzaj i podobieństwo dóbr chronionych prawnie a naruszonych przestępstwami dokonany przez skazanego.

I tak, z poszanowaniem powyższych wytycznych Sąd Okręgowy łącząc kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach I, II podpunkt 1 i 2 i punkcie VI podpunkt 4 części wstępnej wyroku wymierzył skazanemu P. B. karę łączną dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności. Po pierwsze, wynika z tego, że przy wymiarze tej kary Sąd meriti miał na względzie powyższe wskazania, tj. to że może ją orzec w granicach od dwóch lat pozbawienia wolności do pięciu lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności. Po drugie, trafnie Sąd Okręgowy uwzględnił, że skazany zbiegające się przestępstwa popełnił w stosunkowo bliskiej odległości czasowej i większość z nich godziło w dobro chronione prawem, jakim jest mienie. Nie umknęła przy tym uwadze Sądu I instancji wielość popełnionych w tym zbiegu przestępstw, a także wzgląd na prewencję generalną, która wymaga aby wymierzona kara pozostawała w odczuciu społecznym jako adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości popełnionych czynów. Wreszcie też, po trzecie, Sąd Okręgowy nie pominął aspektu prewencji indywidualnej, tj. zachowania skazanego po popełnieniu przestępstw, w tym w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, traktując je jako co do zasady pozytywne. Sąd Apelacyjny zauważa przy tym, że wymierzona skazanemu kara łączna dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności faktycznie zbliżona jest do minimalnego jej wymiaru (dwóch lat pozbawienia wolności), a tym samym w znacznym stopniu do zasady absorpcji, a więc zasady najkorzystniejszej dla skazanego. Taki jej wymiar w kontekście wskazanych wyżej wytycznych uwzględnia wszystkie okoliczności przemawiające na korzyść skazanego. Skoro zaś kara łączna pozbawienia wolności jest w tym przypadku tylko o dziesięć miesięcy wyższa od minimalnej (przy możliwym maksymalnym jej wymiarze pięciu lat i dziesięciu miesięcy), jaką można było orzec za zbiegające się przestępstwa to już z tej przyczyny nie sposób mówić o jej rażącej surowości.

Przy ocenie zaś eksponowanego w apelacji zachowania skazanego podczas odbywania kary pozbawienia wolności nie można pomijać, że P. B. jedynie wybiórczo angażuje się w proces resocjalizacji i jego postawa w tym względzie jest zmienna. Mimo odbytej terapii oraz wielu nagród regulaminowych, skazany ma przecież na swoim koncie także kary dyscyplinarne, a co istotne karę pozbawienia wolności odbywa w systemie zwykłym i nie wykazuje zainteresowania indywidualnym programem oddziaływania. Niezależnie też od akcentowanej w apelacji motywacji działania skazanego, na jego niekorzyść świadczy podjęta przezeń próba ucieczki z budynku Prokuratury, jak i to, że deklaruje on przynależność do podkultury przestępczej. W obliczu wymienionych okoliczności zupełnie niezasadnym jest zatem nadmierne eksponowanie regulaminowego zachowania skazanego, które jest jego podstawowym obowiązkiem, tym bardziej, gdy dostrzeże się że skazany odbywa karę w warunkach izolacji więziennej nie po raz pierwszy, a zatem bez wątpienia jest też dobrze przystosowany do warunków zakładu karnego.

Zatem ów względy szczególnie prewencyjne, a także cele ogólnoprewencyjne, których nie można pomijać przy wymiarze kary (kar) łącznych, jak również charakteru związku przedmiotowego zbiegu przestępstw wskazują jednoznacznie na potrzebę zastosowania zasady asperacji, a nie absorpcji, co słusznie uczynił Sąd Okręgowy.

W zasadzie tożsama argumentacja przekonuje o bezzasadności zarzutów i wniosków apelacji także co do kary łącznej orzeczonej w punkcie 4. zaskarżonego wyroku, w którym to Sąd meriti łącząc kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wskazanymi w punktach IV, V podpunkt 7 i 8 i punkcie VI podpunkt 3 części wstępnej wyroku wymierzył skazanemu P. B. karę łączną trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności. W tym przypadku Sąd Okręgowy trafnie miał na względzie, że może ją orzec w granicach od trzech lat pozbawienia wolności do pięciu lat i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności. Podobnie więc jak powyżej wymierzona skazanemu kara łączna trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności faktycznie zbliżona jest do minimalnego jej wymiaru (trzech lat pozbawienia wolności), a tym samym w znacznym stopniu do zasady absorpcji, a więc zasady najkorzystniejszej dla skazanego. Treść uzasadnienia skarżonego wyroku wskazuje, że również w tym przypadku Sąd Okręgowy kierował się bliską odległością czasową zbiegających się przestępstw, jak i tym, że większość z nich godziło w dobro chronione prawem jakim jest mienie oraz ich ilością. Także tym razem na korzyść skazanego Sąd Okręgowy poczytał co do zasady pozytywną opinię z zakładu karnego, której bardziej pozytywnego wpływu przy wymiarze kary łącznej nie sposób było dokonać, ze względów opisanych już wyżej. Wbrew twierdzeniom apelacji, prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w tym zakresie nie może podważyć okoliczność, że skazany przyznał się do popełnienia zarzuczanych mu czynów oraz współpracował z organami ścigania przy ich ujawnianiu, w jednym z postępowań, do którego odnoszą się łączone kary. Okoliczności te były bowiem brane pod uwagę już przy wymiarze kar jednostkowych, a przy tak szeroko zakrojonej działalności przestępczej skazanego jaka wynika z zakresu tej sprawy, należy też mieć na uwadze, że podkreślane zachowanie wówczas jeszcze oskarżonego, z pewnością zasadniczo ukierunkowane było na łagodniejsze jego ukaranie, co wcale nie oznacza zmiany postawy sprawcy do dotychczasowego trybu życia i popełnionych czynów. Tym bardziej, że jak wynika z treści uzasadnienia Sądu Okręgowego skazany P. B. dopuścił się poważnych przestępstw w warunkach recydywy i w każdym z ujawnionych czynów odgrywał kluczową rolę (k. 4867 i następnym akt sprawy toczącej przed Sądem Okręgowym w Szczecinie za sygn. III K 94/10). Sama też okoliczność, że skazany dopuszczał się przestępstw w związku z uzależnieniem od narkotyków nie może prowadzić do akceptacji zastosowania względem niego zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej.

Bez racji wreszcie pozostają zarzuty apelacji co do najsurowszej z orzeczonych w zaskarżonym wyroku kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności (punkt 3. zaskarżonego wyroku). W tym zakresie, ponad wskazywane powyżej kwestie związane z prewencją ogólną i indywidualną, skarżący przede wszystkim zdaje się zupełnie abstrahować nie tylko od granic możliwej kary łącznej, ale także od ilości czynów jakie obejmuje przedmiotowa kara łączna, co z kolei słusznie wyeksponował Sąd Okręgowy. Należy zatem podkreślić, że łączna kara pozbawienia wolności orzeczone w tym przypadku odnosi się do czterech przestępstw kwalifikowanych z art. 280 § 1 i inne k.k., przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., przestępstwa z art. 289 § 2 k.k. oraz ciągu przestępstw z art. 289 § 1 k.k., przy czym wszystkie popełnione zostały w warunkach recydywy (art. 64 § 1 k.k.). Już z tego względu szczególnie jaskrawo jawi się okoliczność odnawialnego zamiaru sprawcy popełnienia każdego z tych czynów, albowiem choć co do zasady ich podobieństwo charakteryzuje się tym, że skierowane są przeciwko mieniu, to większość z nich związana jest również z zastosowaniem

przemocy wobec różnych pokrzywdzonych. Zasadę absorpcji stosuje się zaś w wymiarze kary łącznej wyjątkowo, gdy związek przedmiotowo-podmiotowy zbiegających się przestępstw jest tak ścisły, że upodabnia je do jednego przestępstwa, jak w przypadku pomijalnego zbiegu przestępstw lub ciągu przestępstw, gdy nie potrzeba podwyższać progu represji karnej. Podobieństwo takie zachodzi zwłaszcza wtedy gdy jedno z przestępstw objętych zbiegiem realnym dominuje w ocenie całości zbiegu lub gdy między zbiegającymi się przestępstwami zachodzi ścisły związek przedmiotowy, przejawiający się w ich bliskości czasowej, tożsamości pokrzywdzonego, tożsamości lub podobieństwie naruszonych dóbr prawnych i podmiotowych, obejmujący tożsamość lub podobieństwo winy i motywacji sprawcy (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 8 marca 2001 r., II AKa 59/01, Prok. I Pr. 2002, nr 3, poz. 21; Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 29 września 1998 r., II AKa 98/98, OSAB 1998, nr 4, poz. 13). Taka sytuacja ewidentnie nie wystąpiła w tym przypadku, o czym świadczy nie tylko kwalifikacja prawna czynów, ale także opis poszczególnych ze zbiegających się przestępstw.

Postulat obrońcy skazanego wymiaru kary łącznej w wysokości czterech lat pozbawienia wolności nie daje się przy tym pogodzić z przepisami prawa materialnego, określającymi możliwe granice kary łącznej. W ślad za Sądem Okręgowym wskazać bowiem należy, że uwzględniając treść przepisu art. 86 § 1 k.k. oraz reguły wymierzenia kary łącznej jej miarkowanie w tym przypadku odnieść należało do granic wyznaczonych od najsurowszej z orzeczonych za objęte nią przestępstwa, tj. kary czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności do maksymalnej w tym przypadku kary łącznej limitowanej przepisem, tj. piętnastu lat pozbawienia wolności, albowiem ich suma wartość tę przekraczała. Trafnie zatem Sąd Okręgowy przy wymiarze tej kary łącznej, badając bliskość podmiotowego i przedmiotowego związku pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, a także zwartość czasową pomiędzy nimi, a przede wszystkim ich wielość i ujemne następstwa, przy uwzględnieniu celów kary w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej orzekł karę łączną siedmiu lat pozbawienia wolności na zasadzie asperacji. Mając na uwadze całość przedstawionych wyżej okoliczności nie ma podstaw do uznania, że wymierzona wobec skazanego łączna kara pozbawienia wolności jest rażąco surowa, a tylko uznanie takie dawałoby podstawę do jej obniżenia przez sąd odwoławczy. Analiza treści poszczególnych wyroków skazujących na potrzeby weryfikacji kary łącznej siedmiu lat pozbawienia wolności, prowadzi do wniosku, że skazany prowadził szeroką i w tym wypadku zróżnicowaną działalność przestępczą skierowaną przeciwko różnym dobrom chronionym prawem. Wielokrotna karalność oznacza przy tym, że nie jest on podatny na resocjalizację i nie potrafił wyciągnąć prawidłowych wniosków na przyszłość.

Przypomnieć w tym kontekście wypada, że ustawodawca uznał, że przesłanką uzasadniającą zmianę orzeczenia o karze w ramach podstawy odwoławczej z przepisu art. 438 pkt 4 k.p.k. jest nie sama niewspółmierność kary, lecz wyłącznie taka, która ma przymiot rażącej w rozumieniu wskazanego przepisu. Nie każda bowiem różnica w ocenie łagodności lub surowości kary pomiędzy sądem meriti a skarżącym ma prowadzić do zmiany orzeczenia o karze w postępowaniu odwoławczym, czy też dawać podstawę do kwestionowania trafności wydanego przez sąd I instancji orzeczenia. Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona jedynie wówczas gdy z punktu widzenia nie tylko sprawcy, ale i ogółu społeczeństwa, kara jawi się jako niesprawiedliwa, zbyt drastyczna, przynosząca nadmierną dolegliwość. Takiej oceny w realiach przedmiotowej sprawy nie sposób jednak dokonać.

Podsumowując, należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy prawidłowo wymierzył skazanemu kary łączne dwóch lat i dziesięciu miesięcy pozbawienia wolności oraz siedmiu lat pozbawienia wolności i trzech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności. Kary te, co należy podkreślić w dwóch przypadkach zbliżone są do ustawowego minimum, zaś w pozostałym wyraźnie wyróżniającym się wielością czynów przestępczych od minimum tego odbiegają dalej, jednak nadal trafnie realizują zasadę asperacji. Poza tym, jak wynika z powyższego miarkując kary łączne pozbawienia wolności dla skazanego Sąd Okręgowy wziął także pod uwagę to, aby orzeczone w zaskarżonym wyroku kary łączne pozbawienia wolności nie stwarzały dla skazanego dolegliwości większej od tej, jaka wiązałyby się z kolejnym wykonywaniem kar podlegających połączeniu.

W świetle całokształtu ustalonych przez Sąd I instancji okoliczności brak było więc jakichkolwiek podstaw do zmiany wyroku w sposób proponowany w apelacji, jak i do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Mając to wszystko na względzie, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Na podstawie przepisu z art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Apelacyjny zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, że byłoby to dlań zbyt uciążliwe ze względu na sytuację majątkową.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze w związku z § 14 ust. 5 i par. 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1348 z późniejszymi zmianami).